

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kf.III.45.043/2021/7.

A tanács tagjai: Dr. Suba Ildikó
a tanács elnöke
Dr. Bérces Nóra
előadó bíró
Dr. Sperka Kálmán
bíró

Az I. rendű felperes: I. rendű felperes neve
I. rendű felperes címe

A II. rendű felperes: II. rendű felperes neve
II. rendű felperes címe

A III. rendű felperes: III. rendű felperes neve
III. rendű felperes címe

A IV. rendű felperes: IV. rendű felperes neve
IV. rendű felperes címe

Az V. rendű felperes: V. rendű felperes neve
V. rendű felperes címe

A VII. rendű felperes: VII. rendű felperes neve
VII. rendű felperes címe

A felperesek képviselője: dr. T. Tóth Balázs ügyvéd
felperesi képviselő címe

Az alperes: Magyar Honvédség Egészségügyi Központ
alperes címe

Az alperes képviselője: dr. Majoros Melinda kamarai jogtanácsos

A per tárgya: végkielégítés és felmentési időre járó távolléti díj megfizetése iránt indult közszolgálati jogvita

A fellebbezési kérelmet benyújtó fél: I-V. rendű, valamint VII. rendű felperesek

A fellebbezéssel támadott határozat:

Fővárosi Törvényszék 48.K.701.382/2021/14. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 48.K.701.382/2021/14. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek személyenként 15.000 (tizenötezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A másodfokú eljárás alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperesek közalkalmazotti jogviszonyban álltak az alperessel, amely a honvédelmi alkalmazottak jogállásáról szóló 2018. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: Haj.tv.) 97. § (1) bekezdése alapján 2019. január 1-jén honvédelmi alkalmazotti jogviszonnyá alakult át. A jogviszony átalakulását megelőzően az alperes a Haj.tv. hatálybalépéséről és ezzel összefüggésben az új jogállás bevezetéséről 2018. december 4-én és 2018. december 21-én is tájékoztatta a felpereseket. Ez utóbbi tájékoztatás az átalakulás menetével kapcsolatban azt rögzítette, hogy az érintettek legkésőbb 2019. január 18-ig fognak kinevezési okiratot kapni. Ha az érintett az arra nyitva álló határidőn belül a kinevezés elfogadásáról nem nyilatkozik, vagy a kinevezést az arra nyitva álló határidőn belül nem fogadja el, akkor jogviszonya a Haj.tv. 97. § (1) bekezdése alapján a nyilatkozattételt, vagy a határidő elteltét követő első munkanappal megszűnik. Ebben az esetben – figyelemmel arra, hogy a jogviszony nem felmentéssel, hanem a törvény erejénél fogva szűnik meg – az érintett felmentési időre vagy végkielégítésre nem válik jogosulttá.

[2] Az alperes által a Haj.tv. 97. § (2) bekezdése szerint elkészített új kinevezési okirat a felperesek nem írták alá, erre figyelemmel jogviszonyukat az alperes az „Értesítés jogviszony megszüntetéséről” elnevezésű irattal (a továbbiakban: értesítő okirat) a Haj.tv. 97. §-ára hivatkozással „a törvény erejénél fogva” megszüntette. Az I. rendű felperes jogviszonya 2019. január 27-én, a II. rendű felperes jogviszonya 2019. január 22-én, a III. rendű felperes jogviszonya 2019. január 21-én, a IV. rendű felperes jogviszonya 2019. január 31-én, az V. rendű felperes jogviszonya 2019. február 8-án, a VII. rendű felperes jogviszonya 2019. február 1-jén szűnt meg. A felperesek részére kiállított honvédelmi alkalmazotti igazolás szerint a „jogviszony megszüntetésének/megszűnésének módja: törvény erejénél fogva [Haj.tv. 97. § (1) bekezdés]”.

A felperesek keresete és az alperes védírata

[3] A felperesek 2021. január 26-án terjesztettek elő keresetet, melyben a Haj.tv. 42. § (1) bekezdés a) pontja és (6) bekezdése alapján végkielégítés, valamint a Haj.tv. 38. § (1) és (2) bekezdése alapján felmentési időre járó távolléti díj és perköltség megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Az I. rendű felperes végkielégítés címén 1.307.296 forint távolléti díj címén 1.320.296 forint; a II. rendű felperes végkielégítés címén 714.234 forint, felmentési időre járó távolléti díj címén 714.234 forint; a III. rendű felperes végkielégítés címén 940.086 forint, felmentési időre járó távolléti díj címén 940.086 forint; a IV. rendű felperes végkielégítés címén 1.282.692 forint, felmentési időre járó távolléti díj címén 1.282.692 forint; az V. rendű felperes végkielégítés címén 689.618 forint, felmentési időre járó távolléti díj címén 1.034.427 forint; a VII. rendű felperes végkielégítés címén 3.104.032 forint, felmentési időre járó távolléti díj címén 2.328.024 forint megfizetését kérte.

[4] A felperesek nem vitatták, hogy a Haj.tv. 97. § (1) bekezdése alapján a közalkalmazotti jogviszonyuk honvédelmi alkalmazotti jogviszonnyá alakult át, azonban álláspontjuk szerint az – mivel a Haj.tv. nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely szerint a törvény erejénél fogva megszűnne a honvédelmi alkalmazotti jogviszony, ha a kinevezést nem fogadja el a korábbi közalkalmazott – az alperes döntése alapján, az értesítő okirat kiadásával szűnt meg, ami tartalma szerint munkáltatói felmentésnek minősül, ez esetben pedig végkielégítés és felmentési időre járó távolléti díj illeti meg őket.

[5] Az alperes védíratában elsődlegesen a keresetlevél visszautasítását kérte arra hivatkozással, hogy a Haj.tv. 4. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 287. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott 30 napos keresetindítási határidőt a felperesek nem tartották meg. Bár a felperesek úgy nyilatkoztak, hogy a jogviszony-megszüntetés jogszerűségét nem vitatják, a keresetlevél mégis jogszerűségi kifogást tartalmazott az alperesi értesítő okiratra nézve, amely azonban a keresetindítási határidő elmulasztása miatt nem vizsgálható.

[6] Az alperes érdemi védekezése körében a keresetek elutasítását és a felperesek perköltségben marasztalását kérte. Az alperes álláspontja szerint a felperesek megalapozatlanul hivatkoztak arra, hogy az értesítő okirat felmentésnek minősül. A Haj.tv. 30. §-a taxatív módon határozza meg a felmentési okokat és a Haj.tv. ehhez kapcsolódóan határozza meg, hogy a honvédelmi alkalmazottakat mely esetben illeti meg végkielégítés és felmentési idő. Nem helytálló a felperesek azon érvelése sem, hogy a felmentés lett volna a követendő eljárás, mert a Haj.tv. a felmentés lehetséges okai között nem szabályozza azt az esetkört, ha az érintett alkalmazott nem fogadja el a jogviszony átalakulását követően a Haj.tv. 97. § (2) bekezdése szerinti kinevezést.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[7] Az elsőfokú bíróság a felperesek kereseteit elutasította és kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek külön-külön 30.000 forint perköltséget. Emellett úgy rendelkezett, hogy a le nem rótt illeték az állam terhén marad.

[8] Az elsőfokú bíróság mindenekelőtt megállapította, hogy a perbeli jogvita tárgya nem az volt, hogy jogellenesen szüntette-e meg az alperes a felperesek jogviszonyát. A felperesek kereseti kérelmüket arra alapították, hogy a jogviszonyuk felmentés alapján szűnt meg, ezért őket végkielégítés és felmentési időre járó távolléti díj illeti meg, ezt a követelést pedig az általános igényérvényesítési határidőn – azaz a 3 éves munkajogi elévülési időn – belül érvényesíthették a Haj.tv. 4. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Mt. 286. § (1) bekezdése szerint (Kpkf.VII.39.195/2020/3., Kf.VII.39.098/2021/8.).

[9] Mivel a végkielégítés és a felmentési időre járó távolléti díj olyan juttatás, amelyre akkor jogosult a honvédelmi alkalmazott, ha jogviszonya a Haj.tv. 21. § (2) bekezdés c) – helyesen: e) – pontjában meghatározott felmentéssel szűnik meg, a továbbiakban az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy a felperesek honvédelmi alkalmazotti jogviszonya valóban ilyen módon került-e megszüntetésre. Ezzel összefüggésben megállapította, hogy a Haj.tv. 30. § (1) bekezdése a) ponttól d) pontig terjedő taxatív felsorolásban rendelkezik arról, hogy az alperes milyen esetekben szüntetheti meg felmentéssel a honvédelmi alkalmazotti jogviszonyt. Felmentésre ezért csak akkor kerülhet sor, ha megszűnt a honvédelmi szervezetnek az a tevékenysége, amelyben a honvédelmi alkalmazottat foglalkoztatták [a) pont]; az Országgyűlés, a Kormány, a költségvetési fejezetet irányító szerv vezetője döntése alapján a honvédelmi szervezetnél létszámcsökkenést, illetve átszervezést kell végrehajtani, és emiatt a honvédelmi alkalmazott további foglalkoztatására nincs lehetőség [b) pont]; a honvédelmi alkalmazott a munkaköri feladatainak ellátására tartósan alkalmatlanná vált vagy munkáját nem végzi megfelelően [c) pont]; vagy a honvédelmi alkalmazott legkésőbb a felmentési idő letöltésének napján nyugdíjasnak minősül [d) pont]. A felperesek jogviszonyát megszüntető értesítő okirat a felmentés törvényi tényállásai közül azonban egyiket sem tartalmazta, és abban nem volt a jogviszony felmentéssel történő megszüntetésére irányuló munkáltatói akaratnyilatkozat, vagy más olyan rendelkezés sem, amely alapján a munkáltatói intézkedés felmentésnek minősülne. Utalt az ítélet a Kúria jelen perbeli esettel azonos tényállású ügyben meghozott Kf.VII.39.098/2021/8. számú és Kf.VII.40.359/2020/9. számú határozataira is, amelyek kimondták, hogy a honvédelmi alkalmazotti jogviszony megszüntetése nem önmagában amiatt minősül a Haj.tv. 21. § (2) bekezdés c) pontjában szabályozott felmentésnek, mert az a munkáltató egyoldalú akaratnyilatkozata, hanem amiatt, hogy az megfeleltethető a Haj.tv. 30. § (1) bekezdésében foglalt esetköröknek. A Kúria a Kfv.VII.37.651/2020/6. számú határozatában kifejtette, hogy a Haj.tv. jogviszony-megszüntetést szabályozó rendelkezései kógensek, ettől eltérni nem lehet; a törvényben meghatározott megszüntetési módok felsorolása taxatív, az a jogalkalmazó által nem bővíthető új megszüntetési móddal.

[10] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperesek jogviszonyát megszüntető értesítő okiratot nem lehet felmentésnek tekinteni, ezért a felperesek nem jogosultak végkielégítésre és felmentési időre járó távolléti díjra.

[11] A felperesek tévesen utaltak más jogviszonyokra irányadó szabályok analóg alkalmazására, figyelemmel arra, hogy az egyes jogviszonyok átalakítására eltérő törvényi rendelkezések vonatkoznak, melyek kifejezetten az adott foglalkoztatásra tartalmazznak szabályokat.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[12] A felperesek fellebbezésükben arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Haj.tv. 42. § (1) bekezdés a) pontját, 38. § (2) bekezdés a) pontját, az Mt. 82. §-át, és jogkérdésben eltér a Kúria BH2021.93. számú határozatától.

[13] Erre tekintettel elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperes kötelezését kérték a végkielégítés és felmentési időre járó távolléti díj kereseti kérelemben meghatározott összegének megfizetésére. Ezen felül 150.000 forint első- és másodfokú perköltségben is kérték az alperest marasztalni.

[14] Az elsődleges fellebbezési kérelem vonatkozásában a felperesek arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (5) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségét, így az elsőfokú bíróság ítélete formai hiányosság miatt felülbírálatra alkalmatlan.

[15] Téves, és a BH 2021.93. számú elvi tartalmú kúriai döntéssel szembemenő az elsőfokú ítélet azon megállapítása, hogy jogviszonyaik nem felmentéssel szűntek meg. Hiányzik az ítéletből annak rögzítése, hogy ha az egyoldalú jogviszony megszüntetésére irányuló, és azt ténylegesen eredményező munkáltatói akaratnyilatkozat nem felmentés, akkor a jogviszonyok a Haj.tv. 21. § (2) bekezdésében szereplő taxatív felsorolásban rögzített melyik módon szűntek meg, és miért.

[16] A felperesek álláspontja szerint az értesítő okirat indokolása akként értelmezhető, hogy az alperes azért szüntette meg a jogviszonyait, mert megsértették a honvédelmi alkalmazotti kötelezettségüket, tehát az alperes a „munkaviszonnyal” összefüggő „munkavállalói” magatartásra hivatkozással szüntette meg a jogviszonyt. Téves az az állítás, hogy az alperes egyoldalú akaratnyilatkozata azért nem tekinthető felmentésnek, mert nem tartalmaz a jogviszony felmentéssel történő megszüntetésére vonatkozó indokot, hiszen a „munkavállalói” kötelezettség megsértése az egyik lehetséges felmentési ok a Haj.tv. 30. § (1) bekezdés c) pontjának második fordulata szerint. Semmi sem követeli meg a felmentésben a törvényben használt fogalmak megismétlését ahhoz, hogy egy jognyilatkozat felmentésnek minősüljön. Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének elmulasztásával erre a kérdésre nem adott választ. Erre figyelemmel – az indokolás hiánya miatt – a támadott ítélet sérti a Kp. 84. § (2) bekezdése alapján irányadó Pp. 346. § (5) bekezdését és ezért olyan orvosolhatatlan formai hiányosságban szenved, amely miatt érdemi felülbírálatra alkalmatlan. A perbeli jogviszony egyoldalúan közölt munkáltatói jognyilatkozat útján szűnt meg, így fennmarad a kérdés, hogy a Haj.tv. taxatív rendjében minek kell tekinteni az egyoldalú munkáltatói jogviszony-megszüntetést, ha nem felmentésnek.

[17] A másodlagos fellebbezési kérelem körében a felperesek arra hivatkoztak, hogy a tájékoztatóban, illetve a csatolt honvédelmi alkalmazotti igazolásban feltüntetett „törvény erejénél fogva” fordulat, mint jogviszonymegszűnési ok értelmezhetetlen és valótlan, hiszen a Haj.tv. 97. §-ának egyik bekezdése sem tartalmaz rendelkezést a honvédelmi alkalmazotti jogviszony megszűnéséről. Mivel azonban a jogviszony az alperes döntése alapján az értesítő okirat kiadásával szűnt meg, az – tartalma szerint – munkáltatói felmentésnek minősült, amely esetben részükre végkielégítés és felmentési időre járó távolléti díj jár. A honvédelmi alkalmazotti jogviszony létrejötte nem a kinevezési dokumentumon, hanem a Haj.tv. 97. § (1) bekezdésének rendelkezésein alapult, így tévesen történt utalás a jogviszony megszüntetéséről szóló értesítésben a kinevezésre úgy, mint az új jogviszony létrejöttét alátámasztó kinevezési dokumentumra.

[18] Hivatkoztak továbbá a Kúria Kfv.VII.37.103/2020/5. számú ítélete indokolásának [24] bekezdésére, amely szerint a felmondás olyan egyoldalú munkaviszony megszüntetési

mód, amelynek közlésével a munkaviszony a másik fél bármilyen tevőleges magatartása nélkül megszűnik. A perbeli esetben éppen ez történt, és a felmentés azért minősül jogellenesnek, mert nem szerepel a jogalkotó által jogszerűként nevesített felmentési okok között az, hogy a honvédelmi alkalmazott nem fogadja el az új kinevezést.

[19] Ezen felül kifogásolták, hogy az elsőfokú ítélet indokolásának [29], [31] és [34] bekezdései nincsenek összhangban az általuk előadott tényállással, mivel azokban az elsőfokú bíróság a Haj.tv. 21. § (1) bekezdés – helyesen (2) bekezdés – c) pontjában szabályozott lemondásra, mint megszüntetési okra utalt vissza, amelyre senki sem hivatkozott.

[20] A felperesek szerint ők jogot szereztek arra, hogy ha a jogviszonyuk az akaratukon kívüli munkáltatói döntés alapján szűnik meg – és ez nem rendkívüli jogviszony megszüntetés –, akkor végkielégítés és felmentési időre járó távolléti díj illesse meg őket. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság értelmezésével kapcsolatban alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként merül fel, hogy az nem üresíti-e ki a felmentés törvényi fogalmát, és ezáltal a felmentés jogintézményéhez kapcsolódó, 3 éven belül jogszerűen érvényesíthető végkielégítésre és felmentési időre járó távolléti díjra való, tulajdonjogi védelmet élvező jogosultságot. A felperesek álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által alkalmazott azon megkülönböztetésnek, hogy a jogviszonyt megszüntető okirat magát felmentésnek nevezi-e és utal-e a felmentésre vonatkozó törvényi szabályozásra, vagy ezeket nélkülöző tartalommal szól a jogviszony egyoldalú megszüntetését eredményező intézkedésekről, nemhogy szükséges és arányos indoka nincs, de ez egyenesen önkényesnek tekintendő.

[21] Különösen arra tekintettel nincs ennek az álláspontnak észszerű oka, hogy a közszférában érvényes minden más ágazati szabály hasonló esetben a munkavállaló kötelező felmentését írta elő, kivéve a Haj.tv.-t. Így az a kérdés is felmerül, hogy lehetséges-e nem felmentésnek tekinteni konkrét esetekben a munkáltatói intézkedést. A jelenleg hatályos jogszabályoknak van olyan értelmezése, mely szerint az alperesi munkáltató egyoldalú nyilatkozata felmentésnek minősül, amelyet alátámasztott a Fővárosi Törvényszék 50.K.702.228/2020/10. számú ítélete, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 59.K.32.531/2019/9. számú ítélete, a Veszprémi Törvényszék 5.K.700.862/2020/8. számú ítélete, valamint a jelen ügygel analóg ügyben a Kúria által meghozott Kfv.VII.37.422/2020/8. számú ítélet is.

[22] A felperesek arra az esetre, ha a Kúria nem tudna arra a következtetésre jutni, hogy az alperes felmentéssel szüntette meg a felperesek jogviszonyát, akik ezért végkielégítésre és felmentési időre járó távolléti díjra jogosultak, indítványozták az eljárás felfüggesztését és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján a jogszabály alkotmányos normakontrolljának kezdeményezését, különös tekintettel arra, hogy a Haj.tv. nem definiálja azt, hogy mi minősül felmentésnek, és ezzel nem biztosítja a tulajdonvédelmet. Sérti a jogbiztonságot az a szabályozás, amely semmilyen definíciót nem tartalmaz a védett joggal kapcsolatban, és elmulasztja rögzíteni annak az esetnek a jogkövetkezményét, amikor a munkavállaló nem fogadja el a Haj.tv. hatályba lépése után részére adott kinevezési okiratot.

[23] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperesek perköltségben marasztalását – és tárgyalás megtartását – kérte.

[24] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete érdemben helyes, az a jogszabályoknak megfelel, és összhangban áll a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett Kf.VII.40.359/2020/9., valamint Kf.VII.39.098/2020/8. számú jogerős ítéleteivel.

[25] Az alperes kiemelte, hogy a felperesek a jogviszony megszüntetésének jogszerűségét nem támadták, már csak azon okból sem, mert ez esetben a 30 napos keresetindítási határidő

elmulasztása miatt a keresetlevelük visszautasításának, illetve a per megszüntetésének lett volna helye. Ezt erősítette meg a Kúria Kpkf.VII.39.195/2020/3. számú döntése, amely kimondta, hogy a megismételt elsőfokú eljárásban a bizonyítás nem terjedhet ki az Mt. 82. §-ában szabályozott jogkövetkezményekre, mert e vonatkozásban a keresetindítási határidőt a felperes elmulasztotta. Mivel a jelen per tárgyát sem képezte a felmentés jogellenességével kapcsolatos követelés, érdemben nem vizsgálható a fellebbezés Mt. 82. §-ára történő hivatkozása sem.

[26] A Kp. 99. § (1) bekezdése valóban lehetővé teszi, hogy az elsőfokú ítélet ellen jogszabálysértésre, illetve a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozással fellebbezést lehessen előterjeszteni, azonban a felperesek tévesen értelmezték úgy, hogy az elsőfokú ítélet a Kúria BH 2021.93. számú – Kfv.VII.37.422/2020/8. szám alatt közzétett – eseti döntésébe ütközik. E döntés ugyanis jogellenes jogviszony-megszüntetés és jogkövetkezményei iránt indított perben született, amely iránt a felperesek nem vitatottan nem érvényesítettek jelen esetben igényt.

[27] Szintén megalapozatlanul hivatkoztak a felperesek azokra az elsőfokú ítéletekre, amelyek álláspontjukat támasztották alá, ugyanis mindezek a Kúria által megváltoztatásra, illetve hatályon kívül helyezésre kerültek.

[28] A felperesek fellebbezése érdemben is megalapozatlan, ugyanis a Haj.tv. 42. § (1) bekezdésében és 38. § (1) bekezdésében szabályozott végkielégítés, valamint felmentési idő szorosan a felmentéshez kapcsolódó juttatás, amely akkor illeti meg a honvédelmi alkalmazottat, ha jogviszonya felmentés következtében szűnt meg. Az értesítő okirat tartalma szerint sem minősül munkáltatói felmentésnek, mivel az nem feleltethető meg a Haj.tv. 30. § (1) bekezdésében foglalt esetköröknek.

[29] Alaptalanul hivatkoztak az indokolási kötelezettség megsértésére is a felperesek, hiszen az elsőfokú ítéletből megállapítható, hogy a felperesek érvelését az elsőfokú bíróság mely okból nem osztotta.

A Kúria döntése és jogi indokai

[30] A fellebbezés nem megalapozott, az alábbiak szerint.

[31] A Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét – a Kp. 108. § (1) bekezdésének megfelelően – a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül.

[32] A Kúria a felperesek elsődleges fellebbezési kérelmét tekintve megállapította, hogy az megalapozatlanul hivatkozott az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének megsértésére. A Kp. 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 346. § (5) bekezdésének az elsőfokú bíróság eleget tett, ítéletének jogi indokolása ugyanis tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

[33] A Kúria több határozatában kimondta: önmagában a Pp. 346. § (5) bekezdésének megjelölése nem teremt lehetőséget arra, hogy a felek között felmerült vitás kérdésekben elfoglalt bírói álláspont jogszerűsége, valamely jogszabály alkalmazhatósága, vagy értelmezésének helyessége a jogorvoslati eljárásban vizsgálható legyen. Az indokolási

kötelezettség megsértését – a következőketes bírói gyakorlat szerint – nem lehet megállapítani azon az alapon, hogy a fél a támadott ítéletben szereplő érvekkel és jogértelmezéssel nem ért egyet (Kf.VII.45.054/2021/5., Kf.VII.39.301/2020/3., Kf.VII.39.245/2020/4.).

[34] Arra tekintettel, hogy az elsőfokú ítéletnek a felperesek által állított formai hiányossága nem állt fenn, a Kúria a másodlagos fellebbezési kérelemnek megfelelően az elsőfokú bíróság ítéletét – a fellebbezésben megjelölt jogszabálysértések mentén – érdemben vizsgálta. Ezzel összefüggésben megállapította, hogy a fellebbezés hivatkozott ugyan a jogellenes jogviszony-megszüntetés jogkövetkezményeit tartalmazó Mt. 82. §-ának sérelmére, azonban e tekintetben indokolást egyáltalán nem tartalmazott. A felperesek sem a kereseti kérelmükben nem kérték e jogszabályi rendelkezés alkalmazását, sem az elsőfokú bíróság nem alapította arra döntését, ezért e jogszabálysértés érdemben nem volt vizsgálható.

[35] A felperesek további jogszabálysértésként a Haj.tv. 42. § (1) bekezdés a) pontjának és 38. § (2) bekezdés a) pontjának megsértésére hivatkoztak, mivel álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság az alperes értesítő okirataiban a honvédelmi alkalmazotti jogviszony megszüntetésére tett egyoldalú akaratnyilatkozatairól tévesen állapította meg, hogy azok nem minősülnek felmentésnek. A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felperesek végkielégítés és felmentési időre járó juttatásainak megítélése során helyesen indult ki a jogviszonyt megszüntető intézkedések tartalmának vizsgálatából, és helyesen jutott arra a következtetésre, hogy azok nem tekinthetők a Haj.tv. 21. § (2) bekezdés e) pontjában szabályozott felmentésnek. Ugyan az ítélet a Haj.tv. 21. § (2) bekezdés c) pontját jelölte meg, azonban ez nyilvánvaló elírásnak tekinthető, mivel a c) pontban szabályozott lemondás az ügyben fel sem merült, az elsőfokú ítélet következtetései egyértelműen a Haj.tv. 21. § (2) bekezdés e) pontjában megnevezett felmentésre vonatkoztak.

[36] A tekintetben az elsőfokú bíróságnak nem kellett döntenie, hogy milyen típusú megszüntetésnek minősült az alperes intézkedése, mivel a kereseti kérelmek szempontjából csak annak a kérdésnek volt jelentősége, hogy az alperes részéről történt-e felmentési intézkedés, amely alapján a felperesek az ahhoz kapcsolódó juttatásokra igényt tarthatnak.

[37] Az alperes az értesítő okiratokban a jogviszonyok „törvény erejénél fogva” történő megszűnésére hivatkozással intézkedett azok megszüntetéséről, de – amint arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt – az okiratban felmentésre vonatkozó egyoldalú akaratnyilatkozat nem szerepelt. A perbeli esetben a felperesek közalkalmazotti jogviszonya a Haj.tv. 97. § (1) bekezdés rendelkezése folytán 2019. január 1. napjával ipso iure átalakult honvédelmi alkalmazotti jogviszonnyá, amelynek a megszüntetésére felmentés címén csak a Haj.tv. 30. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban taxatív meghatározott a felmentési okok fennállása esetén nyílt lehetőség, és ezek között a kinevezés elfogadásának elutasítása, továbbfoglalkoztatáshoz való hozzájárulás hiánya nem szerepelt.

[38] A felpereseknek téves az a fellebbezésben fenntartott kiindulópontja, mely szerint amennyiben jogviszonyuk az akaratukon kívüli munkáltatói döntés alapján szűnt meg – és ez nem rendkívüli jogviszony megszüntetés –, akkor ők jogot szereztek végkielégítés és felmentési időre járó távolléti díj megfizetésére. Jogellenes jogviszony megszüntetés hiányában végkielégítés és felmentési idő a Haj.tv. 42. §-a és 38. §-a szerint abban az esetben jár, ha a jogviszony kifejezetten felmentéssel került megszüntetésre, felmentésnek pedig azokat a munkáltatói jognyilatkozatokat lehet tekinteni, amelyek megfeleltethetők a Haj.tv. 30. § (1) bekezdésében felsorolt okokból történő jogviszony-megszüntetésnek. Erre figyelemmel a felperesek alaptalanul hivatkoztak a Kfv. VII. 37.103/2020/5. számú kúriai döntésben foglaltakra, mivel annak megállapításai kifejezetten egy munkaviszony megszüntetésére vonatkoztak, a munkaviszony megszüntetésének módjai pedig lényegesen különböznek a honvédelmi alkalmazotti jogviszony kógens felmentési lehetőségeitől.

[39] Nem irányadó továbbá a BH2021. 93. számon közzétett Kf.VII.37.422/2020/8. számú, szintén a felperesek által hivatkozott kúriai döntés sem, ezért az ettől való eltérést szintén megalapozatlanul állították a felperesek. Ebben ugyanis a honvédelmi alkalmazotti jogviszony felperesekével azonos módon és indokkal történt megszüntetésének törvényességéről a Kúria az alperes ellen 30 napon belül megindított, a jogviszony-megszüntetés jogellenessége és jogkövetkezményei tárgyában indult perben döntött. A volt honvédelmi alkalmazott végkielégítésre és felmentési időre való jogosultsága ebben az ügyben az Mt. 82. § (3) bekezdés a) pontján, illetve (4) bekezdésén alapult, amely jelen pernek nem képezhetette tárgyát. A felpereseknek is lehetőségük lett volna 30 napon belül a jogviszony-megszüntetés jogellenességére hivatkozással pert kezdeményezni az alperessel szemben, azonban ezt elmulasztották. Az elévülési időn belül követelhető juttatások pedig csak abban az esetben illették volna meg őket – amint erre az elsőfokú bíróság is helyesen hivatkozott –, ha a jogviszonyuk megszüntetésére kifejezetten a végkielégítésre és felmentési időre jogosító felmentéssel került volna sor. A Kúria fenti határozatának [34] bekezdésében írtakat nem lehet akként értelmezni, hogy a jelen per felpereseivel azonos módon megszüntetett jogviszony felmentésnek tekintendő.

[40] Az elsőfokú bíróság a perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján – a Kúria Kf.VII.40.359/2020/9. és Kf.VII.39.098/2021/8. számú döntéseivel egyező indokokkal – helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperesek jogviszonya nem felmentéssel szűnt meg, ezért az ennek jogkövetkezményeként járó végkielégítés és felmentési időre járó távolléti díj nem illeti meg őket. Amint azt a Kúria a Kf.VII.45.054/2021/5. számú ítéletében már kimondta, ha az alperes a honvédelmi alkalmazotti jogviszonyt a Haj.tv. által nem szabályozott módon szüntette meg, a felmentés jogkövetkezményei alkalmazására nincs lehetőség. A Haj.tv.-től eltérő, abban nem szabályozott módon történt jogviszony-megszüntetés esetén az érintettek a jogviszony-megszüntetés jogellenessége és jogkövetkezményei tárgyában indított perben érvényesíthetik az ennek folytán őket ért jogsérelem miatti igényeket. Erre az Mt. 287. § (1) bekezdés b) pontja alapján a keresetindításra nyitva álló 30 napos határidőn belül van lehetőség.

[41] Az Alkotmánybíróság a Haj.tv. 97. §-ának alaptörvény-ellenességét országgyűlési képviselők indítványa alapján a 3116/2021. (IV.16.) AB határozatában (a továbbiakban: ABH) a törvény közjogi érvénytelensége, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, a kellő felkészülési idő követelményének és a IX. cikk (1) bekezdése, a szabad véleménynyilvánításhoz való jog érvényesülése körében már vizsgálta, és az indítványokat elutasította. A felperesek az Alkotmánybíróság eljárása kezdeményezésének indokaként a Haj.tv. esetleges szabályozási hiányosságaival kapcsolatos kérdéseket vetettek fel. E vonatkozásban tévesen hivatkoztak arra, hogy a Haj.tv. nem határozza meg azt, hogy mi minősül felmentésnek. A fentebb kifejtettek szerint ugyanis az a jogviszony-megszüntetés minősül felmentésnek, amelyre a Haj.tv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott okból kerül sor. Az pedig, hogy álláspontjuk szerint jogalkotói mulasztást valósít meg az, hogy a Haj.tv. explicit módon nem tartalmazza a kinevezési okiratban foglaltak el nem fogadásának jogkövetkezményeit, nem minősül olyan kérdésnek, amelynek tárgyában az Abtv. 25. §-a szerinti bírói kezdeményezésnek van helye.

[42] Mindezek alapján a Kúria az elsőfokú ítéletet a Kp. 109. § (1) bekezdése szerint helybenhagyta.

A döntés elvi tartalma

[43] *A honvédelmi alkalmazotti jogviszony munkáltató részéről történt egyoldalú megszüntetésének ténye önmagában nem alapozza meg a Haj.tv. 42. § (1) bekezdés a) pontjában és 38. § (1) bekezdésében meghatározott végkielégítésre és felmentési időre való jogosultságot.*

Záró rész

[44] Az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségét a felperesek a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelesek viselni. A pernyertes alperes jogtanácsosi munkadíjának összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003 (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdése és 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) bekezdése alapján állapította meg, és azt a 3. § (6) bekezdés alapján mérsékelte az ügyben kifejtendő munkához igazodóan, annak figyelembevételével is, hogy a kereseti követeléseket elutasító döntéssel szemben előterjesztett fellebbezés megítélése a hat felperes tekintetében azonos volt.

[45] A felpereseket a Kp. 35. § (4) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 525. § (1)-(2) bekezdése szerint munkavállalói költségkedvezmény illette meg, ezért a le nem rótt fellebbezési illeték a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[46] A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye [Kp. 99. § (1) bekezdés, 116. § d) pont].

[47] A Kúria a fellebbezést tárgyaláson bírálta el a Kp. 107. § (1) bekezdése alapján.

Budapest, 2022. január 12.

Dr. Suba Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Bérces Nóra s.k. előadó bíró, Dr. Sperka Kálmán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő